

समृद्ध समाज

SAMRIDDHA SAMAJ NATIONAL DAILY राष्ट्रिय दैनिक

प्रहरी संगठनमा सुधार गछौं: डिआइजी राणा

पत्रकार सम्मेलनलाई सम्बोधन गर्नुहुँदै डिआइजी राणा ।

समाज संवाददाता

हेटौंडा: बागमती प्रदेश प्रहरी कार्यालयका प्रमुख प्रहरी महानिरीक्षक (डिआइजी) किरण राणाले संगठनमा कतिपय व्यक्तिहरुबाट गल्ती हुने बताउँदै आफुले संगठन शुद्धीकरण गरेर जाने बताउनुभएको छ । बुधवार कार्यालयमा पत्रकारसँग अन्तरक्रिया कार्यक्रममा

पत्रकारले प्रहरीबाट पनि गल्ती हुने गरेको सवालको जवाफमा उहाँले यस्तो बताउनुभयो । प्रदेश प्रहरी कार्यालयले उपत्यका बाहेकका १० जिल्ला हेर्दै आएको छ । कतिपय प्रहरीहरुले गल्ती गरेको एकपटक भन्दा नमान्ने २ जिल्लाका प्रहरी प्रमुखलाई कारवाही गर्ने तयारी रहेको राणा

बताउनुभयो । ट्राफिकको तुलनामा प्रहरी सुधानुर्पने अवस्था रहेको उहाँको भनाइ रहेको छ । प्रहरीको सुरक्षामा सुधार ल्याउन आफुले नयाँ कन्सेप्ट लिएर जिल्लामा स्मार्ट कन्ट्रोल रूम निर्माणमा लागीपरेको बताउँदै चालु आवमा नै निर्माण सम्पन्न गरी सुचारु गर्ने तयारीमा रहेको जानकारी दिनुभयो । आगामी आवको बजेटमा काभ्रे र चितवन जिल्लामा पनि स्मार्ट कन्ट्रोलको रूमको निर्माण गर्ने जसले सुरक्षामा अगाडि बढ्न सहज हुने बताउनुभयो । प्रहरीले आफ्नो कार्ययोजना नपरेका कतिपय काम पनि गर्दै आएको उहाँले जोड दिनुभयो । मकवानपुरमा पछिल्लो समय गाँजाको कारोबार, ओसार पसार, खेति अत्यधिक मात्रामा हुनेगरेको विषयमा पत्रकारले राखेको प्रश्नको जवाफमा उहाँले व्यवस्थापनमा लागीपरेको बताउनुभयो । गाँजा व्यवस्थापनमा प्रहरी लागी पनुर्पने तर राजनीतिक दलको पनि प्रभाव पर्ने गरेको उहाँको भनाइ छ । आफुले गाँजा न्युनीकरणका लागि आन्तरिक मन्त्रालयका मन्त्री र मुख्यमन्त्रीसँग छलफल गरेको र व्यवस्थापन गरेर अगाडि बढ्ने प्रतिवद्धता जनाउनुभयो ।

बागमती प्रदेशमा १५ प्रतिशतले बढ्यो सवारी दुर्घटना

समाज संवाददाता

हेटौंडा: बागमती प्रदेशमा १५ प्रतिशतले सवारी दुर्घटना बढेको छ । गत आर्थिक वर्ष (आव)को साउनदेखि जेठसम्म १ हजार ३८ सवारी दुर्घटना भएकोमा चालु आवको जेठसम्म १ हजार १ सय ९४ सवारी साधन दुर्घटनामा परेका छन् । बागमती प्रदेश प्रहरी कार्यालयले बुधवार पत्रकारसँग गरेको अन्तरक्रियाको क्रममा चालु वर्षको प्रगति विवरण सार्वजनिक गर्दै प्रहरी वरिष्ठ उपरीक्षक दीपक रेग्मीले चालु आर्थिक वर्षको जेठसम्मको प्रगति विवरणको जानकारी गराउनुभएको थियो ।

घटनामा ठूला सवारी कम दुर्घटनामा परेको र साना दुर्घटनासँगै सवारी धेरै दुर्घटनामा परेको देखिन्छ । तस्करी नियन्त्रणतर्फ प्रहरीले निकै उपलब्धी हासिल गरेको देखिन्छ । गत आवको साउनदेखि जेठ २२ गतेसम्ममा ६० जना तस्कर पक्राउ गरी ६ करोड ५६ लाख ९८ हजार १५८ रुपैयाँ असुली गरेकोमा चालु आवको साउनदेखि जेठ २२ गतेसम्ममा ५७ जना पक्राउ गरी १२ करोड २ लाख २ हजार ८५९ रुपैयाँ असुल गरेको छ । गतवर्षको तुलनामा तस्करी नियन्त्रणतर्फ प्रहरीले ८३ प्रतिशतले वृद्धि गरेको छ ।

ट्राफिक कारवाही र जरिवाना असुलीमा गत आवको साउनदेखि जेठ २२ गतेसम्ममा २ लाख २४ हजार ३०२ सवारी कारवाही गरी २१ करोड ६३ लाख ७१ हजार ५ सय जरिवाना असुल गरेकोमा चालु आवको साउनदेखि जेठ २२ गतेसम्म २ लाख ४९ हजार ६५४ सवारीलाई कारवाही गरी २२ करोड ५१ लाख २२ हजार ५ सय जरिवाना असुल गरेको छ । जरिवाना असुलीमा ४ प्रतिशत वृद्धि भएको छ ।

सवारी दुर्घटना बढे पनि मृत्युदर भने घटेको छ । दुर्घटनामा गतवर्ष ३ सय ७० जनाको मृत्यु भएको थियो भने चालु आवमा २ सय ६१ जनाको मृत्यु भएको छ । सवारी दुर्घटनामा गतवर्ष ३ हजार ५ सय ८१ जना घाइते भएकोमा चालु आवमा २ हजार ५ सय १८ जना घाइते भएका छन् । सवारी दुर्घटना बढेता पनि मानिसको मृत्युदर र घाइतेको संख्या घटेको छ । दुर्घटनामा मृत्यु हुने र घाइतेको संख्या

प्रहरीले गत आवमा लागूऔषध गाँजा ३ हजार ६ सय ८८ केजी, चरेश १९९ केजी, अफिम २६ केजी, खैरो हिर्रोइन १३७ ग्राम, औषधिजन्य १ लाख ६० हजार ३८८ एम्पुल र ट्याब्लेट तथा १ हजार २२१ बोतल नियन्त्रणमा लिई ४ सय ७८ जना मानिस पक्राउ गरेकोमा चालु आवमा गाँजा ७ हजार ७५ केजी, चरेश १५९ केजी, अफिम १३ केजी, खैरो हिर्रोइन २५५ ग्राम, औषधिजन्य ३० हजार ४१० एम्पुल र ट्याब्लेट तथा १ हजार १६५ बोतल बरामद गरी ४ सय ९१ जना मानिस पक्राउ परेका छन् ।

प्रहरीले गत आवमा ३२ नाल हातहतियार बरामद गरी २२ जनालाई पक्राउ गरी १९ मुद्दा दर्ता भएकोमा चालु आवमा ३८ नाल हातहतियार बरामद गरी २२ जना मानिस पक्राउ गरी २० वटा मुद्दा दर्ता भएको छ । यस्तै नदीजन्य दोहन नियन्त्रणमा प्रहरीले चालु आवमा ३८४ सवारीबाट ५६ लाख ७९ हजार ६७२ जरिवाना रकम असुल गरेको छ । यस्तै, चालु आवमा गाँजा २११ विगाहा, अफिम २३२ विगाहा फडाती गरेको छ । अवैध घरेलु तयार पार्ने भट्टी २ हजार १३९, तयारी मदिरा ६१ हजार ३१७ लिटर, कच्चा ३३ हजार ९६१ लिटर मदिरा नष्ट गरेको छ । प्रहरीले १ हजार ४६७ मानिस हराएको निवेदन परेकोमा १ हजार २६५ जना फेला परेकोमा २०२ जना फेला परेका छन् । चालु आवमा अपराधसम्बन्धी मुद्दामा चार हजार ५४ वटा मुद्दा दर्ता भएका छन् । जसमा कर्तव्य ज्यानमा ३६, सवारी ज्यानमा २०८, ज्यान मार्ने उद्योगमा ६३, लागूऔषधमा ३२२, जबरजस्ती करणीमा २२४, जबरजस्ती करणी उद्योगमा ५९, आत्महत्यामा ७९४, ठगी ५७, चोरी २५९, बहुविवाह ६५, जुवातासमा ३३ र अन्य शीर्षकमा एक हजार ९३४ मुद्दा दर्ता भएको छ ।

प्लानको सहयोगमा सिडिओ नेपालले मकवानपुरमा बनायो ४५ वटा नमूना कक्षाकोठा

समाज संवाददाता

हेटौंडा: अन्तर्राष्ट्रिय दातृ निकाय प्लान नेपालको सहयोगमा सामुदायिक विकास संस्था (सिडिओ) नेपाल मकवानपुरले मकवानपुर जिल्लामा ४५ वटा नमूना कक्षाकोठा निर्माण गरेको छ । सन् २०२२ को जुलाईदेखि एक वर्षे कार्यक्रमअन्तर्गत मकवानपुरको बागमती, मनहरी र मकवानपुरगढी गाउँपालिका र हेटौंडा उपमहानगरपालिकाका २४ वटा विद्यालयमा २९ वटा नमूना कक्षाकोठा निर्माण गरिएको हो । प्रारम्भिक बालविकास कक्षादेखि २ कक्षासम्मका कक्षाकोठालाई बालमैत्री र आकर्षक बनाउन सहयोग गरिएको सिडिओ नेपाल मकवानपुरका कार्यक्रम संयोजक अर्जुन खड्काले जानकारी दिनुभएको छ । नमूना कक्षाकोठामा भुइँ इन्सुलेटर

राखेर जुट कार्पेट राखी बच्चावच्चीका लागि सुरक्षित र न्यानो बनाइन्छ भने आवश्यकताअनुसार चकटीको पनि व्यवस्था मिलाउने गरिएको छ । कक्षाकोठामा विभिन्न रंगका कागजका फुलहरु बनाएर भिलिमिली बनाइन्छ भने बालबालिकाका लागि उपयुक्त टेबल, टिभि पनि राखिदिने गरेको छ । टिभिमामा बालबालिकालाई श्रव्यदृश्य सामग्री देखाएर सिकने वातावरण बनाउने गरिन्छ । यस्तै कक्षाकोठाका भित्तालाई पुस्तकको पाना जस्तै अक्षर, शब्द लेखेर सिंगाने गरिएको छ । सिडिओ नेपालले बालमैत्री एवम् आकर्षक कक्षाकोठा निर्माणसँगै शिक्षकलाई क्षमता विकासका लागि तालिमको पनि आयोजना गरेको छ । मकवानपुरगढीको भानु मावि र जालपादेवी माविमा महिनावारी हुँदा आराम गर्ने कक्ष पनि

निर्माण गरिएको छ । केही विद्यार्थीमा टिभि, स्पिकर, स्ट्रचर प्रदान गरिएको कार्यक्रम संयोजक खड्काले जानकारी दिनुभयो । ३, ४ हजार रुपैयाँको अभावमा विद्यालयको भौतिक संरचनाको मर्मत, सम्भार हुन नसकिरहेको अवस्थाका विद्यालयदेखि एक लाख २० हजार रुपैयाँसम्म सहयोग गरेर सिडिओले नमूना कक्षाकोठा तयार पारेको संयोजक खड्काले बताउनुभयो । सिडिओ नेपालले मकवानपुरगढीमा १२ वटा विद्यालयमा २९ वटा नमूना कक्षाकोठा निर्माण गरिदिएको छ भने मनहरी गाउँपालिकामा ९ वटा, हेटौंडा उपमहानगरपालिकामा ४ वटा र बागमती गाउँपालिकामा ३ वटा कक्षाकोठा निर्माण गरिदिएको छ । विद्यार्थीमैत्री विद्यालय निर्माण गर्ने क्रममा खेलमैदान मर्मत गर्ने काम पनि भएको छ । बागमती गाउँपालिकाको गीता आधारभूत विद्यालयमा खेलमैदान निर्माणमा मात्रै ८१ हजार रुपैयाँ खर्च भएको कार्यक्रम संयोजक खड्काले बताउनुभयो । विद्यालयका कक्षाकोठा आकर्षक र बालमैत्री बनाउँदा विद्यार्थीहरुको सिकाई प्रभावकारी भएको, विद्यार्थीको संख्या बढेको, विद्यालयका ससाना समस्या समाधान भएको सिडिओ नेपालका कार्यकारी निर्देशक जंगबहादुर विक बताउनुहुन्छ । वडाहुँदै पालिकाको सिफारिसमा विद्यालय छनोट गरी विद्यालयको भौतिक सुधार तथा शिक्षकहरुको क्षमता विकासको कार्य गरिएको उहाँले बताउनुभयो ।

वारपार गर्न मिल्ने भयो राणाकालीन चुरियामाई सुरुङ मार्ग

काठमाडौँ: राजधानी काठमाडौँलाई मकवानपुरको हेटौंडा हुँदै तराई मार्गसम्म जोड्न चन्द्र शमशेरको पालामा निर्माण गरिएको चुरियामाई सुरुङ मार्गबाट वारपार गर्न सकिने भएको छ । दक्षिण एसियाकै पहिलो मानिने यो ऐतिहासिक सुरुङ मार्गको एउटा खण्ड करिब ४० मिटर भत्किएको थियो । त्यसलाई मर्मत गरेर

वारपार गर्न सक्ने बनाइएको बागमती प्रदेशको भौतिक पूर्वाधार निर्देशनालयका निर्देशक लोकनाथ रेग्मीले जानकारी दिए । 'सुरुङ मार्ग खुलाएर वारपार गर्न सक्ने बनाइएको चार दिन जति भयो', निर्देशक रेग्मीले भने, 'अब फिनिसिङको काम बाँकी छ ।' सुरुङ मार्गमा काम जारी रहेकाले सबैलाई प्रवेश अनुमति

नदिइएको उनले बताए । यो सुरुङ मार्ग ऐतिहासिक भएकाले सवारी साधन सञ्चालन भन्दा पनि पर्यटकले अवलोकन र पर्यटकीय केन्द्रको रूपमा विकास गर्ने यो जना प्रदेश सरकारको रहेको निर्देशनालयका प्रवक्ता हरिप्रसाद ओझा बताउँछन् । चुरियामाई सुरुङ विक्रम संवत् १९७४ मै बनेको थियो । नेपालका प्रथम स्नातक इन्जिनियर भनिने ब्रिगेडियर जनरल डिल्लीजंग थापाले ५ सय मिटर लम्बाइको यो सुरुङ मार्ग डिजाइन गरेका थिए । चुरे पर्वतमा बनेको यो सुरुङ मार्ग साढे २ मिटर चौडाइ, ३ मिटर उचाइ र ५ सय मिटर लम्बाइको छ । माटो, ईटा, चुना र सुर्की प्रयोग गरी निर्माण गरिएको यो सुरुङ मार्गबारे स्वीस भूगर्भविद् टोनी हेगनले आफ्नो पुस्तक 'दी हिमालयन किङ्डम अफ नेपाल'मा पनि चर्चा गरेका छन् । उनले यसलाई 'एसियाकै पहिलो मानवनिर्मित सुरुङ हुन सक्ने' उल्लेख गरेका छन् । भारतमा पनि नबनेको यस्तो सुरुङ मार्ग नेपालमा देखा आफू अचम्मित र खुसी भएको टोनी ... बाँकी पृष्ठ ३ मा

सम्पादकीय

आँखा अस्पताललाई सहयोग

मकवानपुर जिल्लाका मात्र नभई आसपासका अन्य जिल्लाका आँखा रोगीलाई सेवा दिइरहेको छ, हेटौंडा सामुदायिक आँखा अस्पतालले । विगतमा आँखासम्बन्धी सामान्य उपचारसमेत कठिन हुने हेटौंडामा सामुदायिक आँखा अस्पताल स्थापनापछि आँखा परीक्षण तथा उपचार सहज बनेको छ । काठमाडौंस्थित तिलगंगा आँखा प्रतिष्ठानको शाखाको रूपमा स्थापना गरिएको सामुदायिक आँखा अस्पतालको क्रमिक विकास र विस्तारसमेत भइरहेको छ । करिब डेढ दशकअघि स्थापना भएको हेटौंडा सामुदायिक आँखा अस्पतालले मकवानपुरका विभिन्न स्थानीय तहमा सेवा विस्तार गरिरहेको छ । अस्पतालले सिन्धुली, सर्लाही, रौतहट, बारा तथा पर्सा जिल्लाका गाउँबस्तीसम्म आँखा शिविर सञ्चालन गर्दै आएको छ । रोटरी क्लब अफ इन्टरनेशनल र नेपालका रोटरियनहरूले अस्पतालको विकास र विस्तारमा उल्लेख्य सहयोग गरिरहेको अवस्थामा विभिन्न तहका सरकारको पनि चासो देखिएको छ ।

बागमती प्रदेश सरकारले पनि हेटौंडा सामुदायिक आँखा अस्पतालप्रति चासो देखाएको छ । सोमबारमात्र प्रदेशका स्वास्थ्यमन्त्री उतम जोशीले हेटौंडा सामुदायिक आँखा अस्पतालको अवलोकन गरेका छन् । मन्त्री जोशीले अस्पताल भ्रमण गरी अस्पतालको वस्तुस्थिति बारेमा जानकारी लिइएका छन् । सोही क्रममा अस्पताल प्रशासनले प्रदेश सरकारका स्वास्थ्यमन्त्रीसँग अस्पताल विकासका लागि सहयोग गर्न आग्रह गरेको छ । अस्पतालका प्रमुख डा. सुनिल थकाली, संरक्षक सिद्धिलाल श्रेष्ठ र प्रशासन प्रमुख सुधीर श्रेष्ठले प्रदेश सरकारसमक्ष मागपत्र बुझाएका हुन् । अस्पतालले मोतिविन्दुको उपचारमा प्रयोग हुने २५ लाख रुपैयाँ पर्ने बायोमेट्रिक मेसिन उपलब्ध गराइदिन प्रदेश सरकारसँग माग गरेको छ । मोतिविन्दुको शल्यक्रिया गर्नुअघि लेन्सको पावर नाप्न प्रयोग गरिने बायोमेट्रिक मेसिन पुरानो भएकोले नयाँ मेसिनका लागि प्रदेश सरकारसँग माग गरिएको हो ।

अस्पतालले नियमित ओपीडी, आकस्मिक उपचार सेवाका साथै शल्यक्रिया गरी आँखाको उपचार गर्दै आएको छ । विभिन्न सामुदायिक तथा सामाजिक संघसंस्थासँगको सहकार्यमा अस्पतालले विभिन्न स्थानमा आँखा शिविर गर्नुका साथै निःशुल्क मोतिविन्दुको शल्यक्रिया सेवासमेत प्रदान गर्दै आएको छ । हेटौंडा सामुदायिक आँखा अस्पतालले मकवानपुरका स्थानीय पालिकासँगको सहकार्यमा पालिकाले ग्रामीण आँखा केन्द्र स्थापना गरी आँखाको आधारभूत स्वास्थ्य परीक्षण र उपचार गर्दै आएको छ । गत सातामात्रै मकवानपुरको इन्द्रसरोवर गाउँपालिकामा ग्रामीण आँखा केन्द्र स्थापना गरिएको छ । यसअघि थाहा नगरपालिका, मनहरी गाउँपालिका, बागमती गाउँपालिका, कैलाश गाउँपालिका, ग्रामीण आँखा केन्द्र सञ्चालन भइरहेको छ । बकैया गाउँपालिकामा छिट्टै ग्रामीण आँखा केन्द्र स्थापना गर्ने तयारी भइरहेको छ भने राक्सिराङ, भीमफेदी र मकवानपुरगाढीमा पनि ग्रामीण आँखा केन्द्र स्थापनाको पहल भइरहेकाले जिल्लाका सबै पालिकामा आँखा उपचार सेवा विस्तार हुने भएको छ । आँखामा लजाउने लेन्स उत्पादन उद्योग काठमाडौंबाट हेटौंडा-३, बसामाडीमा सार्ने तयारी भइरहेको छ ।

सामुदायिक आँखा अस्पतालले प्रदान गर्दै आएको स्तरीय र सर्वसुलभ उपचार सेवालार्इ अझ प्रभावकारी बनाउन अस्पतालको थप विकास र विस्तार आवश्यक छ । आँखा उपचारका लागि विश्वविद्यालय तिलगंगा आँखा प्रतिष्ठानसँगको सहकार्यमा अस्पतालले आँखा उपचार सेवा प्रदान गरिरहेको छ । न्यून शुल्कमा सहज, व्यवस्थित र प्रभावकारी उपचार सेवा दिइरहेको अस्पतालको विकास र विस्तारमा व्यक्तिगत र संस्थागत सहयोग प्राप्त भइरहेको अवस्थामा प्रदेश सरकारले पनि सवदो सहयोग गर्नुपर्छ । आँखा अस्पताल जति सुविधासम्पन्न भयो, त्यति उपचार सेवा सहज हुने भएकाले अस्पतालको आवश्यकताअनुसार संघ, प्रदेश तथा स्थानीय सरकारले सहयोग गर्नु आवश्यक छ ।

भ्रष्टाचार नियन्त्रणमा जागेको आशा

रतन प्रजापति

भ्रष्टाचारको समाचार सुन्नु वा पढ्नु नपरेको दिन सायदै होला । रेडियो, टिभी, अखबार आदिमा दिनहुँ भ्रष्टाचारका समाचार हुन्छन् । हुन पनि भ्रष्टाचार यसरी मौलाएको छ कि भ्रष्टाचार गर्न सक्नु पुरुषार्थ हो जस्तो । भ्रष्टाचार गर्न नसक्नेहरू लाछी, नामर्द जस्ता । भ्रष्टाचारीको टाँटबाट हेर्दा यस्तै लाग्छ आम मान्छेलाई । भ्रष्टाचारीले पाइरहेको मानसम्मान र इज्जत, भ्रष्टाचारीले पाइरहेको राजनीतिक स्वावासी र संरक्षण, अनि भ्रष्टाचारीले देखाइरहेको उच्च जीवनशैलीले सकेसम्म भ्रष्टाचार पो गर्नुपर्ने रहेछ भन्ने सन्देश प्रवाह भइरहेको महसुस हुन्छ । यही कारणले गर्दा कर्मचारीतन्त्रभित्र भ्रष्टाचार एउटा पुरुषार्थकै रूपमा रहेको छ ।

सरकारी उच्चपदस्थदेखि राजनीतिक दलका सबै तहका नेताहरूमा पनि भ्रष्टाचारप्रति निकै आशांकि रहँदै आएको छ । नेता र कर्मचारीको साँठगाँठ (नेक्सस) वाट देशमा ठूलो भ्रष्टाचार हुँदै आएका छन् । नेता र कर्मचारीबीचको साँठगाँठ नभई भ्रष्टाचार हुनै सक्दैन । यो साँठगाँठलाई तोड्ने संयन्त्र बलियो हुने हो भने धेरै हदसम्म नियन्त्रण हुन्छ । यस्तै साँठगाँठको माध्यमबाट अहिले

नीतिगत भ्रष्टाचार भन्ने खतरनाक रोगको रूपमा फैलिएको छ । देखिने र नदेखिने गरी भ्रष्टाचारले नै मुलुकको अर्थतन्त्र जर्जर अवस्थामा पुगेको हो । भ्रष्टाचारको माध्यमबाट घरघरमा थुप्रिएको अथवा विदेशी पुगेको अवैध धनलाई राष्ट्रियकरण गर्न सक्ने हो भने अर्थतन्त्रको संकट तत्काल अन्त्य हुनेछ ।

ट्रान्सपरेन्सी इन्टरनेसनलले प्रकाशित गर्ने भ्रष्टाचार अवधारणा सूचकांकमा नेपाल धेरै भ्रष्टाचार हुने मुलुकमा पर्दै आएको छ । पछिल्लो पटक प्रकाशित भ्रष्टाचार अवधारणा सूचकांक सर्वेक्षणमा समेटिएका विश्वका १ सय ८० मुलुकमध्ये नेपाल १ सय १० औँ स्थानमा परेको छ । वरियताको अग्रस्थानमा रहने मुलुकमा कम भ्रष्टाचार र पुछारमा रहने मुलुकमा बढी भ्रष्टाचार हुन्छ भन्ने तथ्यमा आधारित सूचकांकले नेपाललाई बढी भ्रष्टाचार हुने मुलुकको रूपमा औल्याएको छ । यसरी प्रतिष्ठित अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाले नै बढी भ्रष्टाचार हुने मुलुक भनेर औल्याइरहँदा पनि न भ्रष्टाचारीलाई लाज लागेको छ, न त्यो भ्रष्टाचार नियन्त्रणको जिम्मेवारी बोकेर बसेको सरकार र सरकारी निकायलाई लज्जाबोध भएको छ । यही निर्लज्जताकै कारण मुलुक दिनप्रतिदिन भ्रष्टाचारको आहालमा डुब्दै गएको छ र अर्थतन्त्र जर्जर अवस्थामा पुगेको छ ।

देशको अर्थतन्त्र खाने धमिराको जालो जताततै फैलिइसकेको छ । त्यो जालो अर्थात् त्यो सञ्जाल निकै बलियो बनिसकेको छ । त्यो सञ्जाललाई राजनीतिक नेतृत्वको पनि संरक्षण र आशीर्वाद प्राप्त छ । त्यसैले भ्रष्टाचार नियन्त्रणका नाममा स्थापित राज्यका सबै निकाय निकम्मा सावित भएका छन्, अर्थात् निकम्मा पारिएका छन् ।

अहिलेसम्म भएका भ्रष्टाचार नियन्त्रणका कामहरू बलियालाई बचाउने र कमजोरलाई फसाउने प्रपञ्चमात्रै सिद्ध भएका छन् । भ्रष्टाचारका अति साना घटनाहरूमा आफ्नो सफलता देखाएर ठूला घटनाहरूलाई लुकाउने प्रयत्न स्वयं भ्रष्टाचार नियन्त्रणको मुख्य जिम्मेवार निकायहरूबाटै भएका छन् । साना माछा पक्रिने र ठूलालाई उम्काउने काम पनि ती निकायबाटै भएका छन् ।

भ्रष्टाचार नियन्त्रणका लागि बनेका ऐनकानूनहरू निष्प्रभावी भइसकेका छन् । ऐनकानूनलाई नै चुनौती दिएर भ्रष्टाचारमा लिप्त भएकाहरूलाई न यो समाजले औलो ठड्याउन सकेको छ, न त राज्यका जिम्मेवार निकायले नै कारवाही गर्न सकेको छ । अब अर्थतन्त्र खाने धमिराको अन्त्य गर्ने अथवा देशलाई भ्रष्टाचारमुक्त बनाउने हो भने स्वयं जनता नै जागृतापूर्वक अवश्यकता देखिएको छ । जनता नजागी केही हुने अवस्था छैन । नेता, कर्मचारी र सरकारका उच्चपदस्थहरू नै भ्रष्ट बनेका र भ्रष्टहरूको सञ्जाल निर्माण भएकाले भ्रष्टाचार नियन्त्रणको कार्य निष्प्रभावी बनेको हो । एक-एक भ्रष्टहरूलाई नड्याउने काम स्वयं जनताबाटै भएमात्रै भ्रष्टाचार नियन्त्रण सम्भव हुन्छ र देश समृद्धिको यात्रामा अघि बढ्छ । भ्रष्टाचारीलाई नड्याउने र समाजबाटै अलग्याउने काम जनताले गर्न सके भने मात्रै भ्रष्टाचार गर्ने आँट र भ्रष्टाचारीको मनोबल खस्किन्छ । अनि मात्रै देशमा भ्रष्टाचार क्रमशः कम हुँदै जान्छ ।

भ्रष्टाचारीलाई सहारा र संरक्षण प्रदान गर्ने नेताहरू लालायित नै हुन्छन् । किनभने पार्टी चलाउने र चुनाव लड्ने त्यस्तै भ्रष्टाचारीको सहयोग चाहिन्छ । भ्रष्टाचारी र राजनीतिक पार्टीका नेताहरू

हुँगा र माटोजस्तै भएका छन् । हुँगालाई माटोको भर अनि माटोलाई हुँगाको भर । यही मान्यतामा अडेको छ भ्रष्टाचारको जग । यो मान्यतालाई तोड्न देशको कानून र कानून पालना गराउनेहरूमा निष्ठा र इमानदारीको खाँचो टड्कारो देखिएको छ ।

भ्रष्टाचार गरी-गरी अकुत सम्पत्ति कमाउने नेता र कर्मचारी अनि त्यही सम्पत्तिमा मोजमस्ती गर्ने तिनका छोराछोरी । तर, जनताका छोराछोरीले चाहिँ २१ सय रुपैयाँ तिन नसक्दा प्रवेशपत्र नै नपाएर १२ कक्षाको परीक्षा दिन नपाएको तोडमा आत्महत्या नै गर्नुपर्ने दर्दनाक अवस्था छ । धादिङको ज्वालामुखी गाउँपालिका-७ चैनपुरका कृष्णबहादुर सार्कीका छोरा जितबहादुर सार्कीले २१ सय तिन नसक्दा विद्यालयबाट प्रवेशपत्र पाएनन् । त्यही पीडा खप्न नसकेर उनले वैशाख २५ गते राति विषसेवन गरी आत्महत्या गरे । राज्यबाट असीमित सुविधा भोग गर्ने र भ्रष्टाचार गरीगरी अकुत सम्पत्ति आर्जन गर्ने भ्रष्टाचारीका कारण देश गरिब विद्यार्थीका लागि निःशुल्क शिक्षा प्रदान गर्ने अभियानमा समेत चुकिरहेको अवस्था छ । भ्रष्टाचारकै कारण देश आर्थिक संकटमा परेको छ । अब यस्तो अवस्था रहिरहन दिनु हुन्न ।

एकातिर भ्रष्टाचार नियन्त्रणको लडाइँ सुरु भयो भन्दै हिँड्छन् र अर्कोतिर भ्रष्टाचारमा पोलिएका नेता र कर्मचारीलाई जोगाउने उद्देश्यले भ्रष्टाचार सम्बन्धी अनुसन्धान सामसुम पार्न ढोडधूप गर्छन् राजनीतिक नेतृत्व नै । यस्तो द्वेष चरित्रले गर्दा भ्रष्टाचारीको मनोबल गिर्नुको साटो बाढिरहेको छ भने भ्रष्टाचार नियन्त्रणविरोधका निकाय र अन्य अभियन्ताहरूको मनोबल भने निरन्तर ... बाँकी पृष्ठ ३ मा

‘लू’कसरी लाग्छ ? कसरी बच्ने ?

पछिल्ला दिनमा गर्मी बढ्दै गइरहेको छ । चर्किदो घामसँगै बढेको गर्मीमा तातो हावा चल्न सुरु हुने भएकाले तराईमा ‘लू’ को समस्या बढ्दै गएको छ । सामान्य भाषामा ‘लू’ लाग्नुलाई गर्मी मौसमको रोग भनेर चिनिन्छ ।

गर्मी र ‘लू’ वाट बच्न निकै सतर्कता अपनाउनुपर्छ । सामान्य लापरवाही गर्दा ‘लू’ का कारण मानिसको मृत्यु समेत हुन्छ । नेपालमा ‘लू’ को असरले प्रति लाखमा दुई जनाको मृत्यु हुने गरेको छ । गर्मी मौसममा विशेषगरी वैशाखदेखि भदौसम्म तराईमा उष्ण र शुष्क हावा बहान थाल्छ । पछिल्ला दिनमा तराईका जिल्लामा अत्यधिक गर्मीका कारण जनजीवन प्रभावित बनेको छ । पूर्व, मध्य र पश्चिम तराईका जिल्लामा अधिकतम तापक्रम ४२ डिग्री सेल्सियससम्म पुगेको छ । तातो हावा र ‘लू’ लाग्न थालेपछि तराई मधेशका विद्यालय बन्द गरिएको छ ।

गर्मी र ‘लू’ का कारण विशेषगरी बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिकलाई असर पुऱ्याउने चिकित्सक बताउँछन् । ‘लू’ लाग्ने कारण, लक्षण र बच्ने उपायका विषयमा त्रिभुवन शिक्षण अस्पतालका वरिष्ठ जनरल फिजिसियन तथा छाती रोग विशेषज्ञ डा. निरज बमसँग गरेको कुराकानीको सम्पादित अंश :

‘लू’ कसरी लाग्छ ?

अत्यधिक गर्मीका कारण शरीरबाट धेरै पसिना बग्दछ । जसको कारण शरीरमा नून र पानीको मात्रामा कमी हुन्छ । शरीरको रगतमा तापमान बृद्धि भएसँगै रक्तसञ्चार प्रक्रिया बढ्छ र शरीरभित्रको पानी पसिनाको माध्यमबाट बाहिर निस्कन्छ । ‘लू’ लाग्नुको प्रमुख कारण शरीरमा नून र पानीको मात्रा कमी हुनु हो । अत्यधिक टाउको दुख्ने, वान्ता हुने, भोक नलाग्ने, वारम्बार प्यास लागिरहने, शरीरका मांसपेशी तथा हड्डी दुख्ने, नाडीको गति बढ्नु, रगतको गति पनि तीव्र बढ्ने हुन्छ । विरामीमा छटपटी र उदासीनताको

डा. निरज बम

भाव देखिने, अनुहार रातो हुने, विरामीको शरीरको तापक्रम १०१ देखि १०४ डिग्री सेल्सियससम्म हुने, हातको हल्केला र खुट्टाको पैताला पोल्ने, श्वासप्रश्वासको प्रक्रिया बढ्दै जाने, कहिलेकाहीँ विरामी अचानक बेहोश भएसँगै केही मानिसको मृत्यु पनि हुन्छ । ‘लू’ को कारण अल्पकालीन सँगै दीर्घकालीन असर समेत गर्छ । उच्च रक्तचाप, पक्षघात, श्वासनली सुक्खा हुने, घाँटी खसखस हुने, छात्राको रंग गाढा र खुम्चिदै जाने हुन्छ ।

‘लू’ लागेमा के गर्ने ?

जो-कोहीलाई पनि ‘लू’ लागेको थाहा पाउनासाथ तत्काल नै अस्पताल लैजानुपर्छ । तत्काल नै अस्पताल पुऱ्याउन सकिएन भने पनि प्राथमिक उपचार दिनुपर्छ । बेहोश भएको व्यक्तिलाई तत्काल चिसो ठाउँ तथा छाहारीमा राख्नुपर्छ । यस्तो बेलामा मानिसको हातको नाडी छिटो वा मन्द गतिमा चलेको वा शरीर पहेँलो भएको हुन्छ । जसको कारण मस्तिष्कमा रगत पुग्न नसकेर मानिस बेहोश हुन्छन् । यस्तो बेलामा विरामीको कपडा खोलिदिएर केही समय खुट्टा माथि र टाउकोको भागलाई तल पार्नुपर्छ । जसले मस्तिष्कसम्म रगत पुऱ्याउन मद्दत गर्छ । त्यसको साथ-साथै विरामीको होश

जलवियोजन भइरहेको हुन्छ । त्यसको साथ-साथै घाममा हिँड्दा थप शरीरबाट पसिना जाँदा त्यसले शरीरका तन्तु समेत सुनिँदै जान्छन् । मदिरापान गर्ने मानिसलाई ‘लू’ लागेमा आईसीयू वा भेन्टिलेटरमा समेत राखेर उपचार गर्नुपर्छ । गर्मी छ भनेर चिसो बियर खाने व्यक्ति त तत्काल बेहोसै हुनसक्छन् ।

‘लू’ बाट बच्ने उपाय र ध्यान दिनुपर्ने कुरा !

घाममा धेरै ननिस्कनु नै उत्तम उपाय हो । विहान १० देखि ३ बजेसम्म मानिसलाई बढी असर गर्छ । यदि निस्कनै पर्ने छ भने पर्याप्त मात्रामा पानी पिएर निस्कनुपर्छ । छाता ओढेर र शरीरमा पूरै सुतीको कपडा लगाएर मात्र निस्कनुपर्छ । यस्तै गरी धेरै पसिना आएमा जीवनजल पिउने, चिसो पानीले नुहाउने, खेतबारीमा कामकाज सकभर विहान वा बेलुका गर्ने, चिनीको मात्रा बढी भएको भोल पदार्थ बढी नपिउने, चिया, कफी, सोडा जस्ता पेयपदार्थ पिउनुहुँदैन । गर्मी मौसममा दीर्घरोग वा ज्येष्ठ नागरिकलाई विशेष ब्याल पुऱ्याउनुपर्छ । त्यसैले पनि हरेक सानोभन्दा सानो कुरामा ध्यान दिनुपर्छ ।

यस्तो बेलामा एसी वा पंखामा बस्नुभएको छ भने एकैपटक अत्यधिक घाममा निस्कनुहुँदैन । एसीमा रहँदा रक्तनलीहरू संकुचित भइरहेकाले चर्को घाममा अचानक जाँदा शरीरको तापमानमा परिवर्तन हुन्छ । जसले गर्दा रक्तनली फैलिने र ब्लड प्रेशर हवात्तै बढ्छ । यस्तो अवस्थामा केही समयका लागि कुनै शीतल ठाउँमा बसेर शरीरको तापमानलाई सामान्य बनाउनुपर्छ ।

गर्मी मौसममा काँक्रोको सेवन गर्नुपर्छ । जसबाट शीतलता प्राप्त गर्न सकिन्छ । कसेसम्म घाममा खाली पेट निस्कनुहुँदैन । धेरैभन्दा धेरै पानी पिउनुपर्छ । खाना खाँदा पनि सकेसम्म प्याज, सलाद बढी खानुपर्छ । (स्रोत: अनलाईनखबर)

महत्वपूर्ण फोन नम्बरहरू

जिल्ला प्रशासन कार्यालय ५२०४९५	फापरबारी इलाका ६२९९८०
जिल्ला प्रहरी कन्ट्रोल १००	चित्लाङ इलाका ६२९०००
ट्राफिक प्रहरी १०३	वारुण यन्त्र १०१
वडा प्रहरी ५२०२९९	बालबालिका खोजतलास केन्द्र १०४
पशुपतिनगर इलाका ५२०५९८	बाल हेल्पलाइन १०९८
मनहरी इलाका ९८५५०९०९६१	हेलो सरकार ११११
भीमफेदी इलाका ६९१४६२	नेपाल टेलिकम सोधपुछ १९७
पालुङ इलाका ६२०४६७	

तपाईंको राशिफल

पं. ज्योतिष: तोयानाथ सुवेदी
ॐ तुलसी मेडीकल हल, हेटौंडा-८, कमाने
सम्पर्क: ९७४४०३८५५५

- मेष** : व्यापार-व्यवसाय ठिकै रहने समय यो ज देखिन्छ ।
- वृष** : अनावश्यक चिन्ताले सताउने समय यो ज छ ।
- मिथुन** : मानसिक असन्तुलनमा कमी आउने समय छ ।
- कर्कट** : शारीरिक थकान र अल्छीपन बढ्ने समय यो ज छ ।
- सिंह** : धार्मिक तथा परोपकारजन्य काममा सरिक भइने छ ।
- कन्या** : पढाइ-लेखाइका कामहरू मध्यमकारक रहला ।
- तुला** : व्यापार-व्यवसाय मध्यमकारक रहने यो ज छ ।
- वृश्चिक** : धार्मिक तथा परोपकारजन्य काममा सरिक ।
- धनु** : सामाजिक र परोपकारजन्य काममा सरिक ।
- मकर** : सामाजिक क्रियाकलापमा सरिक भइने छ ।
- कुम्भ** : पद- प्रतिष्ठाका अभिवृद्धि हुने समय यो ज छ ।
- मीन** : स्वास्थ्यका क्षेत्रमा देखिएका समस्याहरू समाधान ।

'दलित महिलाहरू एक ठाउँमा आयौं'

कला स्वर्णकार, राष्ट्रिय अध्यक्ष
दलित महिला संघ

जेठ १७ र १८ गते दलित महिला संघ (फेडो) को बागमती प्रदेश सम्मेलन हेटौंडामा भएको थियो। प्रदेशका १३ वटै जिल्लाबाट दलित महिला, दलित समुदायको हकहितको पक्षका अभियन्ता, दलित समुदायबाट स्थानीय, प्रदेश र संघीय तौने तहमा निर्वाचित प्रतिनिधिलगायतको सहभागिता रहेको सम्मेलनले १७ बुँदे घोषणापत्र समेत जारी गरेको छ। दलित महिलाको अवस्था, हालसम्मका उपलब्धी र भावी रणनीतिका विषयमा दलित महिला संघकी राष्ट्रिय अध्यक्ष कला स्वर्णकार सँग समृद्ध समाज दैनिकका सम्पादक सुरेश श्रेष्ठले गर्नुभएको कुराकानीको सम्पादित अंशः

समाजः तपाईंहरूले दलित महिला संघको प्रदेश सम्मेलन गर्नु भयो। के उद्देश्यले सम्मेलन गर्नु भयो ?

स्वर्णकारः बागमती प्रदेशका १३ वटै जिल्लाका दलित महिला, केहि सामाजिक अभियन्ता र जनप्रतिनिधिको सहभागितामा सम्मेलनमा छलफल गरियो। हाम्रो अहिलेको अवस्था के छ र त्यसलाई यो भन्दा अझ बलियो कसरी बनाउने अथवा हाम्रो अझ अधिकार कसरी सुनिश्चित गर्ने भन्ने उद्देश्यले यो कार्यक्रम हामीले आयोजना गरेका हौं।

समाजः दलित महिलाहरूको अहिलेको अवस्थालाई कसरी व्याख्या गर्नुभयो ? तपाईंहरूको अवस्था कस्तो छ भनेर कसरी पहिचान गर्नु भयो ?

स्वर्णकारः अहिले दलित महिलाहरूको अवस्था पहिलेको भन्दा राम्रो रहेको विश्लेषण गरेका छौं। पहिले राजनीतिक सहभागिता शून्य जस्तै थियो। अहिले स्थानीय तहमा, प्रदेशमा, संघीय तहमा केहि दलित महिलाको प्रतिनिधित्व भएको छ। बडामा चै दुईवटा महिला मध्ये एउटा दलित भनेको भएर आएको हो। जुन चै एउटा कार्यकारी पद हुन्छ त्यसमा चै अझै दलित महिलाहरू आउन सकेका छैनन्। बडा सदस्यमै सीमित राखिएको छ। प्रदेशमा, संघमा दलित महिलाको प्रतिनिधित्वलाई हेर्ने हो भने २०७४ सालको भन्दा केही घटेको छ।

समाजः के कारणले घटेको छ जस्तो लाग्छ ? तपाईंहरूको सहभागिता बढाउन के गर्न आवश्यक देख्नुहुन्छ ?

स्वर्णकारः अहिलेको स्थानीय तहको निर्वाचनमा एक त गठबन्धनले गर्दा पनि दलित महिलाको प्रतिनिधित्व घटेको छ। अर्को कुरा दलित महिलाहरूलाई कार्यकारी पदहरू दिन दलित महिलासँग चुनावको बेलामा खर्च गर्न पैसा हुँदैन र दलित महिला सक्षम पनि छैनन् भन्ने कुराले पनि कार्यकारी पदमा दलित महिलाले पाउने अवस्था कम भएको जस्तो लाग्छ।

समाजः अहिले दलित महिलाहरूको जुन सहभागिता छ त्यो सहभागिता कतिको प्रभावकारी र उपलब्धिमूलक भएको पाउनु भएको छ ?

स्वर्णकारः त्यो सहभागिता उपलब्धिमूलक त छ तर पनि उहाँहरूले आफूले पाएको त्यो भूमिकाअनुसार जिम्मेवारी नपाएको, आफूले गर्न चाहेको काम पनि गर्न नपाएको र केहि विभेद गरिन्छ, जानकारी दिइँदैन, सूचना दिइँदैन भन्ने जस्ता गुनासो सुनिन्छ।

समाजः दलित महिलाको बागमती प्रदेश सम्मेलनको उपलब्धि के रह्यो ?

स्वर्णकारः यसको उपलब्धि चै हामी १३ वटै जिल्लाको दलित महिलाहरू एक ठाउँमा आयौं। अब चै हामी संगठित भएर जानु पर्छ। हामीले पाएको संविधानले म्यारेन्टी गरेको जुन उपलब्धिहरू छन् त्यो उपलब्धिहरू गुम्न दिनु हुँदैन। हामीले गर्नुपर्ने प्रतिनिधित्व होस् वा हाम्रो सवालहरू होस् अथवा अधिकार होस् हामीले यस्तो गर्नु पर्छ त्यसको लागि संगठित हुनु पर्छ। हामी हरेक ठाउँमा अधिकारको लागि बोल्नु पर्छ भन्ने कुरा उपलब्धि भएको छ। पालिकाका कार्यपालिकाका जनप्रतिनिधिहरू आउनु भएको छ। उहाँहरू फर्केर जाने बेला धेरै खुराकहरू लिएर गएको जस्तो अनि जातीय मुद्दा हो यो मुद्दाका लागि हामी संगठित हुनु पर्छ। पार्टी भन्दा पनि हामी दलित समुदायलाई गरिएको विभेदविरुद्ध हामी एकीकृत हुनु पर्छ। आफ्नो अधिकारका लागि आफ्नो ठाउँबाट हामी लाग्नु पर्छ भन्ने कुरा बुझेर फर्कनु भएको छ। यो नै महत्वपूर्ण उपलब्धि हो भन्ने लाग्छ।

वारपार गर्न...

हेगनले उल्लेख गरेका छन्।

राणाकालमा रक्सौलबाट बाराको अमलेखगञ्जसम्म रेल चल्थ्यो, त्यहाँबाट मकवानपुरको भीमफेदीसम्म बनाइएको सडकमार्गमा चुरे पहाड छिचोल्दै हेटौंडा छिर्न सजिलो थिएन। त्यसैले पहाडमा घुमाउरो बाटो बनाउनुको साटो सीधा सुरुङ मार्ग खनेर गाडी चलाइएको थियो। यही सुरुङ मार्ग हुँदै चल्ने गाडीहरूले मकवानपुरको भीमफेदीसम्म समान ल्याउँथे। काठमाडौंसम्म जोडिने सडक नभएकाले भीमफेदीबाट भरिया लगाएर काठमाडौंसम्म सामान भित्र्याइन्थ्यो।

पञ्जातन्त्र स्थापनापछि त्रिभुवन राजपथ बन्यो। त्यसैक्रममा यो सुरुङ मार्गको बीच खण्डमा विष्कोट गराएर भत्काएर त्यसैमाथि सडक बनाइएको थियो। त्रिभुवन राजपथको बक्स कटिड रोडदेखि दक्षिणतिरको भागमा धसिएको स्थान मर्मत गरेर सुरुङ मार्ग खुलाइएको भौतिक पूर्वाधार निर्देशनालयका प्रवक्ता हरिप्रसाद ओझाले जानकारी दिए।

ओझाले अनुसार सुरुङ मार्गको २० मिटर जति भाग धसिएको अनुमान गरी मर्मतका लागि डीपीआर निर्माण गरिएको थियो। तर मर्मत सुरु गरेपछि ४० मिटर भाग धसिएको पाइएको थियो। यसैगरी सुरुमा १९८ मिटर लम्बाइमा पुननिर्माण गर्नुपर्ने पूर्वानुमान भए पनि मर्मत गर्दै जाँदा २२२ मिटर लम्बाइमा पुननिर्माण गर्नुपर्नेको उनले बताए। 'सुरुङ साँघुरो भएकाले र मेशिन पनि लैजान नमिल्ने भएकाले त्यहाँको काम गर्न हामीलाई ५ महिना लाग्यो', ओझाले भने।

३ करोड ३६ लाख रूपैयाँको लागतमा माउन्टेन इन्फ्रा कन्स्ट्रक्सनले २०७८ साल वैशाखमा सुरुङ मार्ग पुननिर्माणको ठेक्का पाएको थियो। सुरुमा एक वर्षभित्र निर्माण सम्पन्न गर्ने गरी सम्झौता भए पनि कोरोना महामारी, प्राविधिक कठिनाइलगायतका कारण दुई पटक म्याद थपिएको थियो। पछिल्लो पटक थपिएको म्यादअनुसार आगामी असर मसान्तभित्र काम सम्पन्न गर्ने लक्ष्य रहेको प्रवक्ता ओझाले जानकारी दिए। सबै काम सम्पन्न गरेपछि हेटौंडा उपमहानगरपालिकालाई जिम्मा लगाउने निर्देशनालयले जनाएको छ। (स्रोतः अनलाइनखबर)

भ्रष्टाचार नियन्त्रणमा...

खस्किरहेको छ।

भ्रष्टाचारीको कुनै जात, धर्म, लिंग हुँदैन। साँच्चै भन्ने हो भने भ्रष्टाचारीको राष्ट्रियता पनि हुँदैन। नागरिकता बोकेर राष्ट्रियता बिसिने भ्रष्टाचारी देशको अर्थतन्त्र खाने धर्मिरा हुन्। धर्मिराको बिगबिगी र हुन्जेल अथवा यस्ता धर्मिराको अन्त्य नभएसम्म देश समृद्धियात्रामा अघि बढ्न सक्दैन। यद्यपि भ्रष्टाचार नियन्त्रणको प्रयास अझै पनि सशक्त बन्न सकेको छैन। भ्रष्टाचारका फिनामसिना घटनाहरूमै धेरै शक्ति र बल खेर गइरहेको छ। भ्रष्टाचारमा साना माछा भनिएकाहरूलाई मात्रै भयभीत तुल्याइँदै आएकोमा पछिल्लो पटक नक्कली भुटानी शरणार्थी प्रकरणमा ठूला माछा पनि समातिन थालेपछि चाहिँ जनतामा केही आशा जागेको छ। तर भुटानी शरणार्थी बनाएर अमेरिका लैजाने भन्दै नेपाली नागरिकबाट लाखौं रकम असुल्ने संगठित गिरोहविरुद्ध प्रहरीको अनुसन्धान गहिरिँदै गर्दा राजनीति र सरकारका शीर्षनेतृत्व नै अनुसन्धानलाई प्रभावित पार्न उद्यत हुँदा जनताका मनमा आशंका र निराशा पनि बढेको छ।

मुलुकका प्रमुख राजनीतिक दलहरूले भ्रष्टाचार नियन्त्रणको सवालमा आफ्नो जिम्मेवारी महसुस नगरेसम्म र तदनुरूप काम नगरेसम्म अरू जतिसुकै र जस्तोसुकै निकायले भ्रष्टाचार नियन्त्रणको प्रयास गरे पनि त्यो सफल हुन सक्दैन। राजनीतिक दलहरूको जिम्मेवारीपूर्ण साथ र सहयोग नभएसम्म भ्रष्टाचार नियन्त्रण सम्भव हुनै सक्दैन। मुलुकमा हजुरिया पुँजीवादले प्रश्रय पाइरहेको वर्तमान अवस्थामा कुनै व्यापारिक घरानासँग राजनीतिक दलको सम्बन्ध र निकटताकै आधारमा सार्वजनिक सम्पत्तिको उपभोगमा छुट दिने र नीतिगत भ्रष्टाचारलाई प्रश्रय दिने प्रवृत्तिले भ्रष्टाचारको जालो तल्लोदेखि माथिल्लो र माथिल्लोदेखि तल्लो निकायसम्मै दरोसँग फैलिएको छ।

जसलाई जसरी पनि कमाउने परेको छ र कमाएकै छन्। राज्यले तोकेको तलबसुविधा खाने कर्मचारी र कुनै व्यापार-व्यवसाय नभएका नेताहरूको

उच्च जीवनशैली र उनीहरूले जोडेको अकृत सम्पत्तिलाई हेर्दा त्यो कसरी सम्भव भयो भन्ने प्रश्न जोकोहीको मनमा उठ्छ। भ्रष्टाचार नगरी सम्भव नै हुँदैन त्यो जीवनशैली र त्यो अकृत सम्पत्ति। उचित अथवा अनुचित जस्तोसुकै कर्म गरेर पनि कमाउने ध्येयले गर्दा भ्रष्टाचार संगसँगै सामाजिक अपराध पनि बढेको छ।

पछिल्लो पटक नक्कली भुटानी शरणार्थी प्रकरणले राजनीतिक नेतृत्व तहवाटै हुने गरेका भ्रष्टाचारका धेरैवटा घटनाको पर्दाफास भएको छ। उक्त घटनामा पूर्व गृहमन्त्रीदेखि पूर्वगृहसचिवसम्म र अन्य हाइप्रोफाइलका नेता तथा कर्मचारीको संलग्नताले अन्य ठूला भ्रष्टाचारमा पनि हाइप्रोफाइलकै नेताहरूको संरक्षण र आशीर्वाद प्राप्त भएको संकेत गरेको छ। नक्कली भुटानी शरणार्थी प्रकरणमै पनि गम्भीर आरोप लगाइएका अभियुक्तहरूलाई प्रमाण कमजोर बनाएर उन्मुक्ति दिने प्रपञ्च शीर्षनेतृत्व तहवाटै भएको छ। यसो हुँदा अझै पनि भ्रष्टाचारका आरोपीले उन्मुक्ति पाउँछन् भन्ने आशंका बढेको छ। यद्यपि अहिलेको प्रयासले आमजनतामा आशा भने जगाएको छ।

बढ्दै गरेको भ्रष्टाचार, बेथिति र निराशाले मुलुकको भविष्य अन्धकारतर्फ धकेलिँदै छ। भ्रष्टाचार भ्रष्टाचार मात्रै होइन, राष्ट्रघात पनि हो। यसको असर जनताको दैनिकीदेखि राष्ट्रिय अर्थतन्त्रसम्म गम्भीर रूपमा पर्छ। त्यसैले राष्ट्रघात ढण्डनीय छ र प्रत्येक राष्ट्रघातीलाई ढण्डित गर्नुपर्छ। नागरिकता बोकेर राष्ट्रियता बिसिनेहरूका कारण भ्रष्टाचार मौलाइरहेको छ। हाइप्रोफाइलकै आडमा भ्रष्टाचारमा लिप्तहरूलाई कारवाही गर्ने वर्तमान गृहमन्त्रीको हिम्मतलाई सलाम गर्दै यो हिम्मत नटुटोस् भन्ने कामना गर्नु सान्दर्भिक हुनेछ। साथै, भ्रष्टाचार विरुद्धको आवाज अझै बलुन्द हुनु पनि उत्तिकै जरुरी छ। भ्रष्टाचार नियन्त्रणका लागि भएको पछिल्लो प्रयासले आमजनतामा ठूलो आशा जगाएको छ। यो आशा निराशामा परिणत हुनु हुँदैन। यसका लागि भ्रष्टाचार नियन्त्रणको प्रयासमा जनताको साथ र सहयोग पनि आवश्यक हुन्छ। (स्रोतः कारोवार दैनिक)

सडकको आधा बजेट प्रधानमन्त्री, अर्थमन्त्री र देउवाको जिल्लामा

काठमाडौं: प्रभावशाली नेताहरूको जिल्ला र निर्वाचन क्षेत्रका सडकमा बजेट छर्ने एउटा कार्यक्रम छ, वैकल्पिक सहायक राजमार्ग विकास कार्यक्रम। आगामी आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को बजेटमा भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय र शहरी विकास मन्त्रालयअन्तर्गत यो कार्यक्रम राखेर बजेट छुट्याइएको छ भने प्रदेशमा दिएको सशर्त अनुदानमा पनि यो कार्यक्रम घुसाइएको छ।

यो कार्यक्रमका लागि भौतिक पूर्वाधार मन्त्रालयमा मात्र ५ अर्ब २० करोड ५७ लाख रूपैयाँ छुट्याइएको छ। तर यो रकमको झण्डै आधा रकम तीन नेता प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल प्रचण्डको चुनाव क्षेत्र भएको गोरखा, नेपाली कांग्रेसका सभापति शेरबहादुर देउवाको गृहजिल्ला डडेलधुरा र अर्थमन्त्री डा. प्रकाशशरण महतको गृहजिल्ला नुवाकोट गरी तीन जिल्लाका सडक आयोजनामा पारिएको छ।

मन्त्रालय सेतुबाट प्राप्त विवरणअनुसार वैकल्पिक सहायक राजमार्ग विकास कार्यक्रम शीर्षकअन्तर्गत ५ अर्बको कूल रकममध्ये तीन वटा जिल्लामा २३२ करोड र बाँकी ७४ जिल्लामा २६८ करोड रकम छुट्याइएको छ। सबभन्दा बढी रकम कांग्रेस सभापति देउवाको गृहजिल्ला डडेलधुराको सडकहरूमा एक अर्ब १० करोड रूपैयाँ बजेट परेको छ।

वैकल्पिक सहायक राजमार्ग विकास कार्यक्रममा डडेलधुराका ८ वटा आयोजना छनोटमा परेका छन्। र, एउटै योजनामा

१० करोडदेखि ३० करोडसम्म रकम छुट्याइएको छ। डडेलधुराको दैजी लिप्ना जोगबुडा सडकका लागि ३० करोड छुट्याएका अर्थमन्त्री डा. महतले भत्काडा बडाल रेल सडक डडेलधुराका लागि १५ करोड र जोगबुडा सिस रूक्मलाल सडकका लागि १० करोड रकम छुट्याएको पाइएको छ।

अर्थमन्त्री डा. महतले आफ्नो गृहजिल्ला नुवाकोटका २१ वटा सडकलाई वैकल्पिक सहायक राजमार्ग विकास कार्यक्रमअन्तर्गत राखेर ६७ करोड रकम विनियोजन गरेका छन्। २१ वटै योजनामा एक करोडभन्दा कम रकम छुट्याइएको छैन। तीन करोड, पाँच करोड, सात करोडका योजना छन्। तीनपिप्ले कुमारी फाँटपौवा बेलकोटगढी सडकका लागि १० करोड छुट्याइएको छ। ठाँटीभञ्ज्याङ पुरानीडाँडा, बाहुन डाँडा कार्यालय हुँदै गोल्फु भञ्ज्याङ सडकका लागि १० करोड रूपैयाँ छुट्याइएको छ।

प्रधानमन्त्री प्रचण्डको निर्वाचन क्षेत्रसमेत भएको जिल्ला गोरखामा वैकल्पिक सहायक राजमार्ग विकास कार्यक्रमअन्तर्गत सबभन्दा धेरै ४१ वटा योजना पारिएको छ। ३०-४० लाखदेखि ५ करोडसम्मका गरी ४१ वटा योजनाका लागि ५५ करोड रकम छुट्याइएको छ। बुटार मकैसिङ साँधीखोला सडकका लागि ३० लाख, नाम्जुङ घैरुङ फुजेल सडक कालोपत्रे शहीद लखन सडकका लागि ४० लाख छुट्याइएको छ। यसमा शहरी विकास मन्त्रालय र प्रदेशमा सशर्त अनुदानअन्तर्गत गएका बजेट जोड्न बाँकी छ।

सडक विभागको तथ्यांकअनुसार

चालु आर्थिक वर्षमा २४ लाखदेखि ८ करोडसम्मका करिब ८ सय आयोजना छन्। कुनै पनि आयोजनामा डीपीआर बनाएर योजनाबद्ध काम भएको छैन। जति बजेट पर्छ, त्यो खर्च गर्ने काममात्र हुने गरेको छ। 'मन्त्रालयको नेतृत्वमा बस्ने, पहुँचवाला नेता र सांसदको क्षेत्रका सडकमा बजेट छर्ने कार्यक्रम हो', एक अधिकारी भन्छन्, दिगो हुने कुरै भएन। 'चालु आर्थिक वर्षमा जनता समाजवादी पार्टी (जसपा)का रेणु यादव भौतिक योजनामन्त्री थिए, उनले आफूसँगै अध्यक्ष उपेन्द्र यादवको निर्वाचन क्षेत्र पर्ने सप्तरीका धेरै सडक राखिन्। केपी शर्मा ओली नेतृत्वको सरकारका पालामा भौतिक पूर्वाधारमन्त्री रहेका बसन्त नेम्वाङले पाँचथरका साथै भ्रामामा बढी बजेट छरेका थिए।

यो पटक बजेट छर्ने क्रम भन्न बढेको छ। अर्थ मन्त्रालयका अधिकारीहरूका अनुसार नयाँ र पुराना गरी आगामी आर्थिक वर्षमा करिब एक हजार ८ सय सडक आयोजनामा बजेट परेको छ। सडक विभागले ४ हजार ५ सय सडक आयोजनाको प्रारम्भिक लिस्ट बनाएको थियो। त्यसमध्ये भौतिक पूर्वाधार मन्त्रालयले करिब एक हजार ६ सय सडक आयोजना छनोट गरेर अर्थ मन्त्रालय पठायो। मन्त्रालयले थपघट गरेर चालु ८ सय र नयाँ करिब २ सय सडक आयोजना राख्यो।

यस्तै, शहरी विकासअन्तर्गत पनि वैकल्पिक सहायक राजमार्ग विकास कार्यक्रम राखिएको छ भने केही सडक

आयोजना प्रदेशहरूमा गएको सशर्त अनुदानमा राखिएको छ। सम्बन्धित मन्त्रालयबाट आएको लिस्टमा अर्थ मन्त्रालयले छानिछानि राखेर र काट्ने क्रममा अर्थमन्त्रीले मनोमानी गरेका हुन्। भौतिक पूर्वाधार मन्त्रालयका एक अधिकारीका अनुसार डडेलधुरा, नुवाकोट र गोरखाका सडक आयोजना र त्यसका रकमहरू अर्थ मन्त्रालयबाटै आफूखुशी थपिएको हो। 'स्रोतको दबाव छ भनेपछि हामीले सिलिङभित्र रहेर देशभर सन्तुलितरूपमा वितरण गर्ने गरी प्रस्ताव गरेका थियौं', ती अधिकारी भन्छन्, 'तर अर्थ मन्त्रालयले केही नेताको क्षेत्रमा आफूखुसी कार्यक्रम थप गरेको रहेछ।'

बुधवार संसदमा पनि यसबारे प्रश्न उठेको छ। बजेटमाथि संसदमा भएको छलफलमा एकीकृत समाजवादीका सांसद अम्बरबहादुर थापाले तीन जिल्लामा आधा र बाँकी ७४ जिल्लामा आधा बजेट विनियोजन हुनु न्यायसंगत नभएको बताए। 'संघीयता अगाडि पनि नेपालमा धनुषा, काठमाडौंलगायतका केही महत्वपूर्ण जिल्लाहरू वा प्रभावशाली व्यक्तिको जिल्लामा बढी बजेट जाने गरेको उल्लेख गर्दै उनले गणतन्त्रमा पनि यस्तो हुनु गलत भएको बताए। 'संघीयता अगाडि पनि त्यस्तै हुन्थ्यो। प्रवृद्ध व्यक्तिकै भएका ठाउँमा मात्रै बजेट जान्थ्यो र त्यो बजेटले अन्यत्र छुँदैनथ्यो। त्यसैले संघीयता चाहिएको हो', उनले अधि भने, 'समानुपातिक वितरण होस् भनेर हामी संघीयताको पक्षमा लागेका हौं। (स्रोतः अनलाइनखबर)

हाम्रो सुमो सेवा-२ को

काउन्टर सरेको जरुरी सूचना

हेटौंडा-काठमाडौं सुरक्षित, भरपर्दो र गुणस्तरीय सेवा दिँदै आएको यस हाम्रो सुमो सेवा-२ को काउन्टर हेटौंडा-४, अजरअमररोडबाट हेटौंडा-१०, मेनरोड कपुर कल्लेक्सअगाडि मिति २०८० साल जेठ १८ गते विहिबारदेखि सरेको जानकारीका लागि सम्पूर्णमा अनुरोध गरिन्छ। नयाँ स्थानमा थप सुविधा र सहजताका साथ तपाईंको सेवामा हामी सदैव समर्पित रहने प्रतिवद्धता समेत व्यक्त गर्दछौं।

हाम्रो सुमो सेवा-२

हेटौंडा-१०, मेनरोड (कपुर कल्लेक्स अगाडि)

०५७-५२५२८८/५२३८८८

हटलाइनः ८८५५०-७२२८८

स्वादिष्ट नेवारी खाजा

अब

होटल बासुकला (फास्टफुड) मा

(१) स्वादका पारखीको विश्वास जित्दै २५ वर्षदेखि निरन्तर सेवामा समर्पित स्वादिष्ट नेवारी खाजा घरमा स्वागत गर्दछौं।

(२) नेवारी खाजा सेट, मःम, चाउमिन, बारा, योमरी लगायतका खाजा खान हार्दिक स्वागत गर्दछौं।

होम डेलिभरीको पनि सुविधा रहेको जानकारी गराउँदछौं।

०५७-५२६०१३

हेटौंडा-१५ मेयर कपको फाइनलमा

समाज संवाददाता

हेटौंडा: हेटौंडा-१५ तेस्रो संस्करणको हेटौंडा मेयर कप फुटबल प्रतियोगिताको फाइनलमा प्रवेश गरेको छ । बुधबार हेटौंडा-५ स्थित पिप्लेक्याम्पा रंगशालामा भएको पहिलो सेमिफाइनल खेलमा १४ नम्बर वडालाई सडेनडेथमा १-० गोलअन्तरले हराउँदै १५ नम्बर वडा फाइनलमा प्रवेश गरेको हो ।

निर्धारित खेल समय १-१ गोलको बराबरीपछि खेल टाइब्रेकरमा धकेलिएको थियो । टाइब्रेकरमा पनि ५-५ गोलको बराबरी भएपछि खेलको नतिजा सडेनडेथबाट लिइएको हो । निर्धारित खेल समयमा १४ नम्बरका तर्फबाट उमेश गोड्बा र १५ नम्बरको तर्फबाट सन्तबहादुर

घलेले एक-एक गोल गरेका थिए । दुवै गोल खेलको हाफपछि भएको थियो । खेलको म्यान अफ द म्याच १४ नम्बरका गोलरक्षक अस्मिर गोड्बा घोषित भए । जीतसँगै १५ नम्बरले अब शनिवार हुने फाइनल खेलमा उपाधिका लागि ११ नम्बर र १३ नम्बर वडाबीचको विजेतासँग प्रतिस्पर्धा गर्नेछ । दोस्रो सेमिफाइनलको खेल आज बिहीबार हुनेछ । प्रतियोगिताको विजेता टिमले नगद २ लाख रुपैयाँसहित शिल्ड, मेडल तथा प्रमाणपत्र प्राप्त गर्नेछ भने उपविजेता टिमले नगद १ लाख ५० हजार रुपैयाँ प्राप्त गर्नेछ । सेमिफाइनल प्रवेश गर्ने दुई टिमले ५०-५० हजार रुपैयाँ प्राप्त गर्नेछ । विधागत उत्कृष्ट खेलाडीहरूले ५-५ हजार रुपैयाँ प्राप्त गर्ने जनाइएको छ ।

गाडीको ठक्करबाट सुमो दुर्घटनामा ९ जना घाइते

समाज संवाददाता

हेटौंडा: काभ्रेपलाञ्चोक बनेपा नगरपालिका-१३ मा निसान गाडीले ठक्कर दिँदा एकजना पैदलयात्रीको मृत्यु भएको छ । मृत्यु हुनेमा काभ्रेपलाञ्चोक तिमाल गाउँपालिका-९ घर भई हाल नासिका मन्दिर नजिकै डेरा गरी बस्ने ७० वर्षीय छेवाड तामाङ रहेको बागमती प्रदेश प्रहरी कार्यालय हेटौंडाले जानकारी दिएको छ ।

मंगलबार साँगावाट बनेपा जाँदै गरेको वा ४ ख ४२९४ नम्बरको निसान गाडीले ठक्कर दिँदा तामाङ गम्भीर घाइते भएका थिए । घाइते तामाङलाई उपचारका लागि शिर मेमोरियल अस्पताल बनेपा ल्याइएकोमा ८ बजेर १५ मिनेटको समयमा मृत्यु भएको प्रहरीले जनाएको छ ।

रुखको हाँगाले लागेर मृत्यु

समाज संवाददाता

हेटौंडा: सिन्धुली जिल्लाको कमलामाई नगरपालिका-७, गढौलीमा रुखको हाँगाले लागेर एक जनाको मृत्यु भएको छ । मृत्यु हुने ६९ वर्षीय मान बहादुर लामा रहेको बागमती प्रदेश प्रहरी कार्यालय हेटौंडाले जानकारी दिएको छ । मंगलबार बिहान ७ बजेको समयमा घरबाट डेढ किलोमिटर पूर्वतर्फ रहेको वनमा रुख ढाल्ने क्रममा हाँगाले लाग्दा लामा घाइते भएका थिए । घाइते लामालाई उपचारका लागि जिल्ला अस्पताल ल्याइएकोमा उपचारको क्रममा मृत्यु भएको प्रहरीले जनाएको छ ।

समाज संवाददाता

हेटौंडा: मकवानपुरको इन्द्रसरोवर गाउँपालिकामा टाटा सुमो दुर्घटना हुँदा ९ जना घाइते भएका छन् । बुधबार करिब साढे सात बजेको समयमा भीमफेदी कुलेखानी काठमाडौं सडकखण्डको इन्द्रसरोवर-२, बतासेमा सुमो दुर्घटना भएको हो ।

हेटौंडाबाट काठमाडौं जाँदै गरेको ना १ ज १७६४ नम्बरको सुमो आफैँ अनियन्त्रित भई सडकबाट करिब ५० मिटर तल खसेर दुर्घटना भएको प्रहरीले जानकारी दिएको छ । दुर्घटनाको खबर प्राप्त हुनासाथ इलाका प्रहरी कार्यालय भीमफेदीबाट प्रहरी निरीक्षक प्रतिमा कार्कीको नेतृत्वमा प्रहरी टोली खटिएको थियो ।

घटनामा हेटौंडा-३ बस्ने २३ वर्षीय सुमो चालक बुद्ध रुम्बा सामान्य घाइते भएका छन् । सुमोमा यात्रा गरिरहेका हेटौंडा-३ कै २४ वर्षीय इसाख मोक्तान, कैलाश-९ बस्ने ३० वर्षीय भीमबहादुर मोक्तान घाइते भएका छन् । यस्तै, सुमोमा सवार हेटौंडा-१८ बस्ने १८ वर्षीय सुमन घलान, बाराको नितनपुर-१० बस्ने २२ वर्षीय करण पटेल र रामजित राजत, काठमाडौं बस्ने २५ वर्षीया बिमला तामाङ पनि घाइते भएका छन् । अन्य दुई जना घाइतेलाई प्रहरी पुग्नुअघि नै उपचारका लागि काठमाडौं ल्याइएको प्रहरीले जानकारी दिएको छ ।

घाइतेहरूको अवस्था सामान्य रहेको र सुमो चालक प्रहरी नियन्त्रणमा रहेको प्रहरीले जनाएको छ ।

स्याङ्तान मृत फेला

हेटौंडा: हेटौंडा-१९, बुद्धचोक बस्ने कुमार स्याङ्तान मृत फेला परेका छन् । बुधबार करिब ४ बजेको समयमा स्याङ्तान आफ्नै घरदेखि करिब ८ सय मिटर पूर्व जंगलमा मृत फेला परेको प्रहरीले जनाएको छ ।

जलेश्वर सामुदायिक वनमा सालको रुख काट्ने क्रममा करिब २० मिटर तल खोल्सामा खसेर स्याङ्तान मृत अवस्थामा रहेको जानकारी प्राप्त हुनासाथ प्रहरी टोली घटनास्थल पुगेको थियो । इलाका प्रहरी कार्यालय नेवारपानीबाट प्रहरी नायब निरीक्षक भीमप्रसाद दुलालको नेतृत्वमा प्रहरी टोली घटनास्थलमा पुगेको बताइएको छ ।

घटनाको थप अनुसन्धान तथा मुचुल्काका लागि जिल्ला प्रहरी कार्यालय मकवानपुरबाट प्रहरी निरीक्षक रामचन्द्र घिमिरेको नेतृत्वमा थप प्रहरी खटिएको प्रहरीले जानकारी दिएको छ ।

मानवसेवा आश्रमलाई १३ बोरा आलु सहयोग

मानवसेवा आश्रमका अभियन्ता आलु ल्याउँदै ।

समाज संवाददाता

हेटौंडा: मकवानपुरको उत्तरीक्षेत्रस्थित थाहा नगरपालिकाका व्यवसायीले १३ बोरा आलु उपलब्ध गराएका छन् । नेपाल फलफूल तथा तरकारी व्यवसायी संघले व्यवसायीहरूबाट १३ बोरा आलु संकलन गरी उपलब्ध गराएको हो ।

व्यवसायी राजु कार्की, सुरेन्द्र मान प्रधान, केदार कार्की, केदार प्रधान,

नवराज विष्ट, सुकदेव रायमाफी, सहदेव लामा, हर्क तामाङ, विक्रम विष्ट, रमेश लामिछाने र ज्ञानेन्द्र अधिकारीले आश्रमलाई आलु उपलब्ध गराएको हो । मानवसेवा आश्रम नागरिकस्तरबाट प्राप्त हुने यस्तै सहयोगबाट सञ्चालित संस्था हो ।

सरकारी निकायबाट मानवसेवा आश्रमले भवन निर्माणमा ठूलो सहयोग प्राप्त गर्दै आएको छ ।

ग्रेस इन्टरनेशनलको प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रम

समाज संवाददाता

हेटौंडा: उच्च शिक्षा अध्ययनका लागि युरोप र अष्ट्रेलिया जान चाहने विद्यार्थीका लागि आवश्यक परामर्श तथा विश्वविद्यालयसँग समन्वय गरिदिने ग्रेस इन्टरनेशनलले हेटौंडामा बुधबार प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रम गरेको छ । ग्रेस इन्टरनेशनलले पूर्वको विर्तामोडबाट सुरु भएको प्रवर्द्धन यात्रा देशका प्रमुख सहर हरूमा सञ्चालन गर्दै बुटवलमा पुगेर समापन हुनेछ ।

बुधबार हेटौंडामा एक सय ५० भन्दा बढी विद्यार्थीको उपस्थितिमा ग्रेसका अधिकारीहरूले विद्यार्थीलाई उच्च शिक्षा अध्ययनका लागि युरोप, अष्ट्रेलिया जान चाहने विद्यार्थीका लागि गरिने सहजीकरणका बारेमा जानकारी गराइएको थियो । ग्रेस इन्टरनेशनलको हेटौंडा शाखाका सञ्चालक उत्तम अर्यालले उच्च शिक्षा अध्ययनका लागि युरोप र अष्ट्रेलिया जान चाहने विद्यार्थीका लागि आधारभूत जानकारी गराउने उद्देश्यले हेटौंडामा कार्यक्रमको आयोजना गरिएको बताउनुभयो ।

सन् २००६ मा काठमाडौंमा स्थापना भएको ग्रेस इन्टरनेशनलको हेटौंडा शाखा २०१६ सालदेखि सञ्चालनमा आएको हो । अष्ट्रेलियासँगै क्यानडा, बेलायत र न्युजिल्याण्ड जान चाहने विद्यार्थी हेटौंडामा धेरै रहेको अर्याल बताउनुहुन्छ । स्नातक र स्नातकोत्तर तहमा अध्ययनका लागि युरोप र अष्ट्रेलिया जान चाहने विद्यार्थीका लागि सवै प्रक्रिया पूरा गरेर छिटोमा एक महिनामा गन्तव्य मुलुक पुऱ्याउन सकिने अर्यालको भनाइ छ ।

गुणस्तरीय अनि विश्वसनीय प्रयोगशाला QRL (Qualified Reference Lab)

हामीकहाँ थाइराइड, बायप्सी, रटिन टेस्ट, भिटामिन जाँच, क्यान्सर मार्करलगायत प्रयोगशाला सेवा रहेका छन् । हरेक महिनाको अन्तिम शनिवार थाइराइड परीक्षणमा ५० प्रतिशत छुट, फास्टिङ तथा पीपीमा सुगर टेस्ट फ्रि ।

सम्पर्क
०५७-५९०९७७

QRL (Qualified Reference Lab)
हेटौंडा-१, बलडबैकअगाडि

हेटौंडा रिफरेन्स ल्याबोरेटरी

ELISA, CLIA तथा फुल्लि अटोमेटेड मेसिनद्वारा रगतको स्पेसल जाँचहरू गरिन्छ ।

Papcytology
-थाइराइड
-क्यान्सर
-रक्तअल्पता
-वाथरोग
-बाँझोपन
-भाइरस सम्बन्धी सम्पूर्ण परीक्षण गरिन्छ ।

साथै रगत, दिसा, पिसाब, पिप कल्चर समेत गरिन्छ ।

(HRL)

सुल्लो समय: विहान ७:०० बजेदेखि बेलुका ७:०० बजेसम्म

सञ्चालनको छोटो अवधिमा हाम्रो सेवामा विश्वास गर्दै सेवा गर्ने अवसर दिनुहुने सम्पूर्ण सेवाग्राहीप्रति आभारसहित अब प्रत्येक महिनाको दोस्रो शनिवार सुगर जाँच निशुल्क र चौथो शनिवार थाइराइड जाँचमा ५० प्रतिशत छुट हुने सहर्ष जानकारी गराउँदछौं ।

थप जानकारीका लागि HRL

हेटौंडा रिफरेन्स ल्याबोरेटरी

हेटौंडा-१, भित्तुनाथ सम्पर्क फोन नं.: ०५७-५२०४५७

अभै ५ दिन गर्मी बढ्ने अनुमान

काठमाडौं: देशभर बढ्दो गर्मी तत्काल रोकिने संकेत नरहेको जल तथा मौसम विज्ञान विभागको मौसम पूर्वानुमान महाशाखाले जनाएको छ । महाशाखाले बुधबार विशेष बुलेटिन सार्वजनिक गर्दै तराईका भूभागमा आगामी पाँच दिनसम्म तातो हावा तथा लु लाग्ने सम्भावना रहेको भन्दै अत्यावश्यक कामबाहेक घर बाहिर ननिस्कन सुभाबसमेत दिएको छ ।

महाशाखाका अनुसार अधिकतम र न्यूनतम तापक्रम क्रमिकरूपमा बढ्ने हुँदा तराई मधेशका जिल्लाहरूमा तातो हावा तथा लुको सम्भावना छ । त्यसैले त्यसबाट बच्न सतर्कता अपनाउन जरुरी छ । महाशाखाका मौसमविद गोविन्द भुका अनुसार हालको तल्लो र उपल्लो वायुमण्डलको अध्ययन गर्दा तत्काल मनसुन भित्रिने सम्भावना छैन र तराई, पहाड तथा खोचहरूमा समेत अभै तापक्रम वृद्धि हुने पूर्वानुमान छ ।

बुधबार सबैभन्दा बढी गर्मी नवलपुरको दुम्कौलीमा महसुस भएको छ । दुम्कौलीमा बुधबार अधिकतम तापक्रम ४३.८ डिग्री सेल्सियस मापन गरिएको छ । दुम्कौलीको अधिकतम तापक्रम जेठ २२ गते पनि ४३.८ डिग्री सेल्सियस थियो । यस्तै,

जेठ १८ गते रौतहटको गौरमा ४३.८ डिग्री सेल्सियस तापक्रम मापन भएको थियो ।

तराई मधेशका अधिकांश जिल्लामा अत्यधिक गर्मीले जनजीवन प्रभावित भएको छ । पूर्व, मध्य र पश्चिम तराईका जिल्लामा अधिकतम तापक्रम ४० डिग्री सेल्सियस वा सोभन्दा पनि माथि पुगेको रेकर्ड छ । गर्मी अत्यधिक बढेपछि तराई मधेशका जिल्लाहरूमा विद्यालय बन्द गरिएको छ ।

यसअघि नै जल तथा मौसम विज्ञान विभागले यस वर्ष सरदरभन्दा बढी गर्मी

हुने र मनसुन अवधिमा कम पानी पर्ने प्रक्षेपण सार्वजनिक गरेको थियो । विभाग मातहतको महाशाखाले बुधबार विशेष बुलेटिन जारी गर्दै बढ्दो गर्मीका कारण मानव स्वास्थ्यमा पर्नसक्ने असर र त्यसबाट जोगिने उपायहरूसमेत सुझाएको छ ।

बुलेटिनमा लेखिएअनुसार तातो हावा तथा लुबाट थकाइ लाग्ने, तीखा बढी लाग्ने, टाउको दुख्ने, खुट्टा बाउँडिने, चक्कर लाग्ने, बेहोस हुने, पांसपेशीहरू दुख्ने, बान्ता हुने आदि लक्षण देखिन्छन् । यस्ता लक्षण देखिए स्वास्थ्य संस्था जान वा स्वास्थ्यकर्मीको परामर्श लिन महाशाखाले सुझाएको छ । गर्मीको बेला घर बाहिर ननिस्कन, बाहिर निस्कनै परे टाउको छोप्न, पटक-पटक पानी वा भोल पदार्थ प्रशस्त पिउन र हल्का खालका सुतीका कपडा लगाउन पनि सुझाव दिइएको छ । (स्रोत: अनलाइनखबर)

मुख्यमन्त्री जनता स्वास्थ्य परीक्षण कार्यक्रमसम्बन्धी सूचना

नसर्ने रोगको समयमा नै पहिचान, रोकथाम, उपचार र त्यसबाट हुने जटिलतालाई न्यूनीकरण गर्न स्वास्थ्य परीक्षण गर्ने र आवश्यक सल्लाह सुभाब तथा सेवा उपलब्ध गराउने तथा नसर्ने रोग रोकथाम सम्बन्धी समुदायस्तरमा चेतना अभिवृद्धि गरी रोगको जोखिम न्यूनीकरण गर्ने उद्देश्यले बागमती प्रदेशमा मुख्यमन्त्री जनता स्वास्थ्य परीक्षण कार्यक्रम लागू गरिएको छ ।

गरिव, विपन्न, लोपोन्मुख तथा अल्पसंख्यक जाति, सहीद तथा बेपत्ता परिवार र सशस्त्र द्वन्दका घाइते व्यक्ति, महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका र लोकतान्त्रिक आन्दोलनका घाइते व्यक्तिलाई यस कार्यक्रमअन्तर्गत तोकिएको सेवामा निःशुल्क उपचारको व्यवस्था गरिएको छ ।

बाँकी अन्य सर्वसाधारणको लागि यस कार्यक्रमअन्तर्गत तोकिएको सेवामा २५ प्रतिशत छुटको व्यवस्था गरिएको छ ।

बागमती प्रदेश सरकार
स्वास्थ्य मन्त्रालय
स्वास्थ्य निर्देशनालय
हेटौंडा, मकवानपुर, नेपाल

मापदण्ड पुगेका पत्रकारलाई सदस्यता दिन आग्रह

समाज संवाददाता

हेटौंडा: नेपाल आदिवासी जनजाति पत्रकार महासंघ (फोनिज) मकवानपुरले मापदण्ड पुगेका पत्रकारलाई सदस्य हुनबाट वञ्चित नगराउन आग्रह गरेको छ । नेपाल पत्रकार महासंघको सदस्यता शुद्धीकरणको क्रममा मापदण्ड पुगेका पत्रकारलाई सदस्यता दिन फोनिजले आग्रह गरेको हो ।

फोनिज मकवानपुरका अध्यक्ष अशोकसुजन श्रेष्ठले बुधबार प्रेस विज्ञप्ति जारी गर्दै नेपाल पत्रकार महासंघको सदस्यता मापदण्ड पुगेका पत्रकारलाई विनाशर्त सदस्यता दिन र मापदण्ड नपुगेका कुनैपनि पत्रकारलाई सदस्यता नदिन आग्रह गर्नुभएको छ । पत्रकार महासंघले देशभर

सञ्चालन गरिरहेको सदस्यता शुद्धीकरण अभियानप्रति फोनिज मकवानपुरले धन्यवाद दिएको छ ।

विज्ञप्तिमा भनिएको छ- 'गर्विलो इतिहास बोकेको नेपाल पत्रकार महासंघको सदस्यता शुद्धीकरणको क्रममा मापदण्ड पुगेका आदिवासी जनजातिलगायत कुनैपनि पत्रकारलाई नेपाल पत्रकार महासंघको सदस्य हुनबाट वञ्चित नगराउन तथा मापदण्डविपरित कुनैपनि पत्रकारलाई सदस्यता प्रदान नगर्न नेपाल पत्रकार महासंघको जिल्ला शाखा मकवानपुर, बागमती प्रदेश समिति र संघीय (केन्द्रीय) समितिलाई फोनिज मकवानपुर हादिक आग्रह गर्दछौं ।'